

ה"ת 592/02/18 - עמנואל טדג'יאב נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 592-02-18 טדג'יאב נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט אייל כהן
מבקש	עמנואל טדג'יאב
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

בפניי בקשת המבקש להשיב לחזקתו כספים תפוסים, לצרכי מחייתו ומחיית משפחתו.

מהות הבקשה ותמצית טיעוני הצדדים

בתמצית אציין כי נגד המבקש מתנהלת חקירה בגין חשד לביצוע עבירות שוחד, איסור הלבנת הון ועוד. במסגרת החקירה נתפסו מידי המבקש תפוסים. בתום דיון שהתקיים בפניי, הובהר כי ב"כ המבקש אינו חולק על קיומו של חשד סביר לפיו המבקש ביצע את העבירות המיוחסות לו. לאחר עיון בחומרי החקירה ובדו"ח הסודי שהוגש מטעם המשיבה-במ/1- מצאתי כי שווי התפוסים נופל משווי העבירות הנתענות.

המחלוקת בין הצדדים מצומצמת, אם כן, ועניינה בבקשת המבקש להשיב לחזקתו חלק מן הכספים התפוסים, לצרכי מחייה.

על פי המצוין בדו"ח במ/1, בין התפוסים שסך היקפן כ- 4 מיליון ₪, נתפסו יתרת חשבון פרטי בסך כ- 68,000 ₪ ויתרת חשבון עסקי בסך כ- 270,000 ₪.

טיעוני הצדדים מצאו ביטויים בבקשה שהוגשה, במסמך במ/1, בדיון שהתקיים בפניי ובהשלמות בכתב שהוגשו לאחריו, ברשות. באלה טענו הצדדים טענות שונות ובחלקן סותרות בדבר מצבו הכלכלי של המבקש ומשפחתו. יצוין כי לא הוגשו תצהירים ע"י המבקש לתמיכה בטיעוניו וחלקן נטענו ללא ביסוס ראיתי וממילא באופן שאינו מתיישב עם אסמכתאות המשיבה. מכאן כי תמונת המצב העובדתית עמומה וחסרה בחלקה.

מעיקר טיעוני המבקש עולה כי הוא נשוי ואב לשלושה קטינים שפרנסתם עליו; כי הכנסת בני הזוג אינה מגעת כדי 10,000 ₪ בחודש, כי משלם הוא החזרי הלוואות ועתירתו היא כי ישוחרר לו סך 10,000 ₪ מדי חודש, ממסת

התפוסים.

המשיבה עותרת לדחיית הבקשה, בציינה כי הפרקליטות מלווה את החקירה; כי מדובר בתיק בעל היקף רב ומורכבות אשר מתבצעות בו השלמות חקירה בעת הזו וכי שימוע צפוי להתקיים בחודשים הקרובים. בין היתר טענה המשיבה כי למבקש שתי חברות אותן הוא ממשיך לנהל וכי הכנסתה החודשית של המשפחה היא כ- 20,000 ₪. בפן העקרוני נטען כי חובות המבקש לא יכולים לגבור על עילת התפיסה שכן הדבר מנוגד לעקרון של הוצאת בלעו של הגזלן מפיו ואין לשלם באמצעות מכספים שהושגו בעבירה. המשיבה הוסיפה וציינה כי לא מוכרת פסיקה המבארת מה יבוא בגדר סכום המאפשר מחייה סבירה ומכאן כי יש להקיש מחוקים רלבנטיים. בהקשר זה הפניתה לסע' 8(א) לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, המלמד כי הסכום המוגן מפני עיקול הוא 4,441 ₪ לחודש או 80% משכר המבקש נטו, לפי הנמוך מבין השניים. מקור נוסף אליו מפנה המשיבה הוא דו"ח העוני לשנת 2016, אשר פורסם ע"י המוסד לביטוח לאומי, ממנו עולה כי "מיקומו" של "קו העוני" בהתייחס למשפחה בת חמש נפשות הוא הכנסה הנופלת מ- 9,793 ₪. המשיבה סבורה כי ראוי להקיש מהוראת חוק הגנת השכר הואיל ועניינה במצב בו מתקיים עיקול. עוד הפניתה לקביעות עקרוניות שנקבעו בפסיקה, טענה כי לא הוצג "צורך מיוחד" ע"י המבקש והעלתה טענות חישוביות שונות למול טיעוניה.

דין והכרעה

סע' 23 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 קובע, כי על חילוט רכוש יחולו בשינויים המחויבים הוראות סע' 36 עד 36 לפקודת הסמים המסוכנים. סע' 36(ב) לפקודה קובע כי בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי סע' 36 ו-36 אלא אם כן נוכח כי לבעל הרכוש שיחולט ולבני משפחתו הגרים עמו יהיו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר.

משמעות הוראה זו היא כי לעיתים, על אף רציונאל ההרתעה נגד פעילות עבריינית, יעדיף בית המשפט ערכים אחרים, בדמות מניעת מצב בו ייוותרו נאשמים ובני משפחותיהם ללא מקום מגורים סביר וללא אמצעי מחיה סבירים. הנטל להוכיח כי חילוט הרכוש לא ימנע מבעל הרכוש ובני משפחתו הגרים עמו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר, מונח על כתפי התביעה, ואולם המדובר ב"נטל רדום" ועל הנאשם הטוען כאמור לטעון זאת במפורש (ראו ע"פ 4980/07 אלון כהן נ' מדינת ישראל, מיום 4.11.10 והאסמכתאות שם). אין להבחין לעניין זה בין נאשם לחשוד (וראו למשל: ב"ש (תל-אביב-יפו) 91507/02 מדינת ישראל נ' חנה מימון, מיום 22.10.02). ב-ב"ש (תל-אביב-יפו) 91405/08 מדינת ישראל נ' גבאי אברהם ואח' (מיום 26.10.08) נקבע כי בחינת בקשה מעין זו תהא אובייקטיבית, תוך התחשבות בסממנים סובייקטיביים. אין לאפשר את רמת החיים הגבוהה אליה הורגל החשוד או הנאשם.

הצורך להבטיח קיומם של אמצעי מחיה סבירים מהווה חריג לכלל לפיו את מסת הנכסים לחילוט יש לשמר וכי הוא גובר על אינטרסים נוגדים. כך למשל, בעניינם של נושים הטוענים לזכות, נקבע בפסיקה כי אין לאפשר "מסלול" אזרחי עוקף להליך הפלילי, שטיבו הברחת נכסים ע"י חשודים לטובת תשלום חובותיהם (ראו ע"א 8487/09 ניצני נ' מדינת ישראל, מיום 27.10.13 וכן ע"א 8679/06 חביץ ואח' נ' מדינת ישראל ואח', מיום 30.12.08). הוא הדין, בנסיבות מסוימות, בכל הנוגע לבן זוג כטוען לזכות (ראו החלטתי בה"ת 56224-08-17 מדינת ישראל נ' מדינה, מיום 24.11.17 והאסמכתאות שם). כך הדבר אף בנסיבות בהן התבקש תשלום שכ"ט עו"ד של החשוד או הנאשם מתוך מסת הנכסים (רע"פ 1047/12 עו"ד מנחם רובינשטיין נ' מדינת ישראל ואח', מיום 11.3.12 וכן מ"ת (תל אביב)

25091-07-15 סמי לוי נ' מדינת ישראל - רשות המיסים, מיום 21.12.15).

לאור האמור, מתחרים על הבכורה האינטרס שבשימור מסת הנכסים, למול הצורך להבטיח מחיה סבירה עבור חשודים ונאשמים, כמו גם בני משפחותיהם, ברוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. ברי כי "סבירות" בהקשר זה תלויה נסיבות והקשר.

ולעניינו.

בבקשתו, ציין המבקש כי עוקלו שני חשבוניות פרטיים וכי למולם קיימות שתי הלוואות. נטען כי בחשבון עסקי נתפסה יתרה בסך כ- 270,000 ₪ וכי קיימת מנגד הלוואה בסך 16,000 ₪. המבקש עתר לשחרורם של חשבוניות אלה באופן שיאפשר את פירעון ההלוואות והשבה לידיו של "חלק סביר ומסוים", לשם המשך תפקודו בחייו הפרטיים ובעסקו גם יחד. באשר לעסקו טען כי אין ביכולתו לשלם תשלומי מסים, משכורות עובדים ועוד. באשר לצרכי מחיה ציין כי מדי חודש משלם הוא סך 6,200 ₪ בגין שתי משכנתאות.

מן הדיון שהתקיים בפניי, כמו גם מאסמכתאות שהוגשו לאחריו, עולה כי לטענת המבקש סך ההלוואות שפירעון מתבקש הוא כ- 58,000 ₪, מהן 16,000 ₪ מושא החשבון העסקי. לדעת המבקש קיים סיכוי נמוך כי סכומים אלה יחולטו, שכן הבנק במעמד של נושה ראשון בהם וכי החזר שלש הלוואות בא בגדר "צורך מיוחד". עוד נטען כי המבקש אינו עובד (- טענה שאינה מתיישבת עם טיעונו המאוחר) ובקשתו היא כי ישוחרר כאמור סך 10,000 ₪ מדי חודש, לצרכי מחיה.

המבקש המשיך וטען, כי בשנת 2017 השתכר סך 8,625 ₪ נטו בממוצע, אך בחודש ינואר 2018 ירדה משכורתו כדי 5,320 ₪ נטו. עוד נטען כי הכנסתה הממוצעת של רעיית המבקש ממשכורת בחודשים ספטמבר 2017 ועד ינואר 2018 הייתה 3,998 ₪ לחודש. המבקש טען כי הוא אמנם בעל הכנסה גם מהשכרת דירה נוספת שבבעלותו, בסך 2,500 ₪ אך מנגד משלם עליה תשלומי משכנתא קבועים בסך 1,800 ₪ בחודש (לא הוצגו אסמכתאות בדבר שני נתונים אחרונים אלה). עוד נטען כי עליו לשלם משכנתא בסך כ- 4,400 ₪ בחודש וכי החזר שלש הלוואותיו הוא כ- 2,000 ₪ בחודש (לא הוצגו אסמכתאות). חשבון המשפחה מצוי ביתרת חובה בת למעלה מ- 15,000 ₪. לטענת המבקש אין לו מקורות הכנסה נוספים שכן בניגוד לטענת המשיבה לפיה הוא בעלים של שלש חברות הרי שבפועל מקבל הוא שכר רק מאחת מהן.

טיעונים אלה אינם נקיים מספיקות. ראשית אציין כי בפן העקרוני, ספק אם נכונה טענת המבקש לפיה הבנק הנושה גובר בהכרח על מעמדה של המשיבה כתופסת הנכסים, לאור הפסיקה אליה הפנית לעיל, בעניין חביץ ובעניין ניצני.

נתוני השתכרותם של המבקש ורעייתו, כפי שהוצגו, אינם מתיישבים עם אסמכתאות המוסד לביטוח לאומי, מהן עולה כי בשנת 2017 דווחה הכנסה בסך 189,159 ₪ באשר למבקש ובסך 58,488 ₪, באשר לרעייתו. בשנים עברו דווחו הכנסות בסך 131,000 ו- 140,900 ₪ למבקש ובסכומים העולים על 80,000 ₪ לרעייתו. יתרה מכך, בדין טענה

המשיבה כי תמוהה טענת המבקש באשר לירידה במשכורתו בינואר 2018. המדובר בהכנסה ממקור שונה מזה של שנת 2017, ללא הסבר לדבר, כמו גם העדר הסבר האם אותה משכורת מייצגת מגמה עתידית. ממילא עולה מן הנתונים שבפני כי במחצית השנייה של שנת 2017 דווקא עלתה משכורתו של המבקש ביחס לחודשים קודמים.

עוד עולה מן הנתונים, כי רעיית המבקש לא עבדה במהלך יולי ועד אוקטובר 2017, בשל שהייתה בחופשת לידה. עם זאת חזקה כי קיבלה תשלומים על פי דין בגובה שכרה, בתקופה שבין יולי לספטמבר 2017. המבקש התעלם מנתון זה, עת חישב את ממוצע הכנסתה של הרעיה, באופן שבו כלל את חודש ספטמבר 2017, בו תלוש השכר שיקף העדר הכנסה. בכך נוצר מצג שווא ויש להצר על כך כי בד בבד עם העדר תצהיר לא דק המבקש פורתא. מכל מקום, הכנסתה הממוצעת של הרעיה, בין אוקטובר 2017 לינואר 2018, הייתה 4,828 ₪ ולא כפי שנטען.

המבקש אף התעלם מהכנסה הנובעת מקצבאות ילדים וממילא לא הציג ראיות בדבר הכנסותיו מהשכרת הדירה הנוספת, בדבר תשלומי משכנתא ובדבר הקשר בינו לבין שלש החברות. הטענה כי המבקש לא עובד אינה מתיישבת עם הכנסותיו. נותרה עמימות באשר למקום עבודתו ומעמדו בו, מהו עסקו, כמה עובדים יש בו וכיוצ"ב שאלות. ממילא לא ברורה הזיקה הנטענת בין חובת המשיבה לדאוג למחייה סבירה ולבין חובתה הנטענת במשתמע, לדאוג לעסקו של המבקש ולעובדים בו, לשיטת המבקש. ברי כי חובה כאמור אינה עולה מלשון החוק ואינה מתיישבת עם הפסיקה הנוהגת. גם אם לא רב הנסתר על הגלוי- לא הכל גלוי, כאמור, ומוצהר בבקשת המבקש.

מן הדין לדחות את טענת המבקש לפיה חובותיו באם בגדר "צורך מיוחד". החזר הלוואה מהווה הוצאה שוטפת רגילה, אשר יש להביאה במניין השיקולים בבחינת מצבו של המבקש. עם זאת, "צורך מיוחד" משמעו כשמו- הוצאה חריגה, כגון טיפולים עקב מחלה קשה וכיוצ"ב חריגים. קביעה לפיה החזר הלוואה בא בגדר "צורך מיוחד" עומדת בסתירה לעקרונות הפסיקה, כמצוין לעיל, בדבר החשיבות שבשימור מסת הנכסים התפוסים לצרכי חילוט עתידי אפשרי.

מכל אלה עולה, בין היתר, כי הכנסת בני הזוג אינה כפי טענת המבקש. איני מתעלם מכך כי בעוד המבקש התייחס בטיעוניו לסכומים נטו, התייחסה המשיבה לברוטו. סך ההכנסות אינו ברור במדויק אם כן, אך וודאי מתיישב הוא משמעותית יותר עם טיעוני המשיבה. בהסתמך על נתונים שדווחו למוסד לביטוח הלאומי, השתכרו בני הזוג בשנת 2017 סך 247,647 ₪ ומכאן כי הכנסתם החודשים עלתה במעט על 20,000 ₪ בחודש, בממוצע.

הנה כי כן, בעוד המבקש מציין עותר לקבלת 10,000 ₪ מדי חודש, כדי להגיע לרמת הכנסה בגובה כ- 20,000 ₪, הרי שהכנסתו בפועל מגיעה ממילא לגובה הסך הנ"ל.

בשים לב לנתון אחרון זה, ניתן להותיר לעת מצוא את המענה לשאלות עקרוניות כגון האם צודקת המשיבה בהפנותה למקורות אליה הפניתה, לשם קביעת אמות מידה לסבירותם של אמצעי מחייה. סך ההכנסה החודשים הממוצעת של בני הזוג הוא ככפליים מן הסך שנקבע כ"קו עוני" למשפחה בת חמש נפשות ומכאן ברי כי בכל מקרה המדובר בסך השתכרות סביר. כך הייתה מסקנתי גם אם גובה ההכנסה היה נמוך יותר ומצוי בתווך שבין האמור בחוק הגנת השכר לבין סך ה- 20,000 ₪ לערך, הנלמד בעניינם של המבקש ורעייתו מאסמכתאות המוסד לביטוח לאומי.

אשר על כן מצאתי לדחות את בקשת המבקש.

על אף האמור, לא אתעלם מכך כי כפי שהצהירה המשיבה מיוזמתה, הוצע למשיב קבלת סך חד פעמי בגובה 15,000 ₪- הצעה שנדחתה על ידו.

בהינתן כל האמור ובשים לב לכך כי הונחו בפניי ראיות, ולו חלקיות, כי מצב משפחת המבקש אינו מיטבי, לא אתעלם מנתונים אלה. בשים לב לכך כי ככל הנראה לא יתקיים שימוע למצער בארבעת החודשים הקרובים, על כל המשתמע מכך, אני מוצא להקל- שמא לפני משורת הדין- עם המבקש ומשפחתו. משכך ישוחרר לטובת המבקש ומשפחתו, בהקדם האפשרי, סך 20,000 ₪ לצרכי מחיה. המבקש ישתמש בסך זה כחוכמתו ואולם מודגש כי מורה אני על הסך האמור כמענק צופה פני חודשים לעתיד ולא מעבר לכך.

הבקשה נדחית אם כן, כפוף לאמור.

הדו"ח במ/1 שהוגש לעיוני ע"י המשיבה יושב אליה באמצעות המזכירות ובתיאום עם צוות לשכתי.

ניתנה היום, ט"ז ניסן תשע"ח, 01 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.